

kennen, hun broers en zusters, hun vrienden en vriendinnen. De figuren zijn strakker omljnd, meer af dan in zijn vorige roman „Carrière”, doch evenals in dit boek missen wij ook ditmaal het verhevene, iets van poezie. Alles wat de auteur beschrijft is goed getekend, maar het is zoo alle-daags, zoo uitsluitend een juiste weergave van ons, vaak zoo nuchter, hedendaags bestaan. Zou dit misschien komen, omdat de schrijver oorspronkelijk een zakenman was en niet een kunstenaar bij de gratie Gods?

De vertaling is verzorgd door onze begaafde landgenote Mevr. Székely-Lulofs, schrijfster van „Rubber”.

„Spielzeug der Zeit” — Arnold Zweig.

Twaalf novellen vol schoonheid en getuigend van het groote talent van dezen Duitsen schrijver, die zijn werken in Nederland publiceert.

„La nouvelle Arcadie” — Maurice Bedel.

Met zijn ironische kijk op mensen en toestanden heeft Bedel ook ditmaal weer een roman geschreven, waarin hij de begrippen en opvattingen in een vreemd land hekelt. Ditmaal moet Sovjet-Rusland het ontgelden, evenals destijds fascistisch Italië in „Philippine” en Noorwegen in „Jerôme, 60 Gr. Noorderbreedte”. Het is een aardig, onderhoudend boekje, maar een diepere ondergrond moet men er niet achter zoeken. Hij overdrijft te vaak en chargeert zijn figuren te zeer, dan dat men er zich in Rusland boos over zou kunnen maken. Letterkundige waarde heeft zijn werk weinig, doch het mag tot goede ontspanningslektuur gerekend worden.

„De Slinger van den Tijd” — J. M. IJssel de Schepper-Becker.

Een zeer bijzondere roman uit het zakenleven — een ongewoon onderwerp voor een schrijfster — heeft deze auteur gecomponeerd. Haar talent en ongekunstelde, kloeke stijl kennend, durven wij onze lezeressen dit werk zonder aarzelen aan te bevelen.

Wij hopen het later eens uitgebreider te bespreken.

„De Zonen van Wang Lung” — Pearl Buck. Goedkope Uitgave E. Dunlop & Co., Vert. door Lena Dammigh.

Hoewel minder aantrekkelijk dan haar vermaarde roman „The good Earth”, is dit verhaal van de lotgevallen der zonen van Wang Lung, den hoofdpersoon uit dat werk, toch zeer lezenswaard. Al vervullen de wreedheden van den listigen, wraaklustigen Generaal Wang ons met diepe afkeer, er komen aan de andere kant zooveel schoone, fijn geteekende episoden in het boek voor, dat het alleen daarom reeds de moeite waard is ermee kennis te maken.

MHx.

Kleuterliteratuur.

Als ge naar Uw boekhandelaar gaat en ge vraagt hem naar kleuterliteratuur, dan zal hij U zooveel voorleggen, dat ge misschien schrikt en denkt aan een teveel, aan overproductie. Ik ben overtuigd, dat, zolang die boekjes goed zijn — methodisch samengesteld, zorgvuldig opklimmend in moeilijkheid — de inhoud belangwekkend, frisch, fleurig, er nooit een teveel van die boekjes is. Ik wil ze door-ren-boekjes noemen, het woord, dat Ligthart opteekende uit den mond van een Onderwijzeres en vermeldde in de voorrede van zijn serie: Nog bij Moeder. „Van zulke door-ren-boekjes heb je er nooit genoeg.”

Ligthart en Scheepstra zijn de mannen, die den grooten stoot gegeven hebben aan de hervorming van het lezentij, ze hebben de kinderwereld verrijkt met de heerlijkste door-ren-boekjes. O, onvergetelijke Ot en Sien! O, dierbare Pim en Mien! En dan de series: Nog bij Moeder, Buurkinderen, Dicht bij huis. Dan is de grens van den kleuterleeftijd bereikt. Laat ik U in herinnering brengen hoe verschrikkelijk vervelend ons leesuur vroeger was. Dan zult ge misschien met mij in verrukking raken over dezen grooten overvloed van goede kleuterboekjes.

De fleurige lesjes worden nu de een na de ander gelezen, tenminste als meneer of de juffrouw het haar kleuters gunt. Alleen als er te erg gestameld wordt, doet een knappere het eens beter. Volgend lesje. Nieuwe fleur, nieuwe belangstelling, op-nieuw geboeid. En zoo verder. En zoo verder.

Boekje uit, nieuw boekje, o heerlijkheid. Neen, neen, geen weelde, geen overdaad, maar noodzaak. Want lezen is een techniek; de jonge lezers moeten routine verwerven. Mij is heel wat kleuterliteratuur onder de oogen gekomen. Over enkele zeer goede boekjes daaruit wil ik het hebben. U kunt daarnaast zien, aan welke eischen dergelijke boekjes moeten beantwoorden. Ik hoop U dan een oordeel bijgebracht te hebben over de nog vele andere, die de boekhandel U zal toonen.

Ik begin met U twee reeksen boekjes te noemen, die nog geen door-ren-boekjes zijn, doch die de kinderen op de heerlijkste wijze lezen leeren. De boekjes dus eener leesmethode. Deze beide reeksen zijn zoo samengesteld, dat een kind van normaal intellect, met zeer geringe hulp tot lezen kan komen. Over de eerste reeks „Lezen leeren” van Wouters en van de Hulst (Noordhof, Groningen) meldde professor Buytendijk: „Uit ervaring weet ik, dat een kind van vijf jaar in eenige maanden met het grootste genot en gemak met enkele aanwijzingen van zijn omgeving met deze boekjes leert lezen”. Over de tweede „Om te leeren lezen” door Bloemink (van Goor, Den Haag) durf ik U hetzelfde te verzekeren. Wouters en van de Hulst beginnen reeds in de tweede helft van het eerste leerjaar (dus dan is het kind een half jaar op school, met naast de boekjes hunner methode, waarin letter na letter geleerd wordt, de kinderen hun: „Door-ren-leesstof” voor te leggen. Het woord is van henzelf. En nu moet er echt getooverd worden. Want pas aan het eind van het eerste leerjaar zal het kind alle letters en lettercombinaties kennen en dus is het nu: roeien met de riemen, die je hebt. En dan kan zoo’n kind al in eens lezen. „Kees, kom je? Neen, ik mag niet. Mag je niet? Van wie niet? Van moes niet. Waarom niet? Mijn kiel is vuil.” Het geval wordt interessant, als Kees vertelt hoe zijn kiel zoo vuil is gekomen. En dat lukt allemaal met eenlettergrepige woorden, zonder beschikking over samenstellingen van klinkers of medeklinkers. Met het tweede leerjaar voegt van Hulzen zich bij Wouters en van de Hulst en ze schrijven een heele serie door-ren-boekjes: „Vrij en blij”, zes deeltjes,

van het tweede tot en met het zesde leerjaar. Dus een stuk boven den kleuterleeftijd uit. Zoover zullen wij de serie niet volgen. Ik vertel U nog even dat Diet Kramer een der boekjes van het tweede leerjaar schreef: „Bertje en Boemi.” Meerdere medewerkers voegden zich bij de genoemde vier en waarborgden aldus de voldoende afwisseling in de korte stukjes, die zich in één of meer boekjes rondom dezelfde persoonjes groepeeren. Jan en Gijs, Beppie en Joop, Bertje en Boemi. „Vrij en blij” is geschreven voor de Christelijke scholen. Zooals Sjeerd Bottema ze illustreerde! Onnavolgbaar. Als Grootmoeder, Grootvader, de forsche Trui en de kleine Beppie op zoek zijn geweest naar Joop, en ze hebben het kereltje eindelijk gevonden en keeren ieder met een voetkussen van het zoeken terug — voetkussens, waar het kleine jonge heertje mee gespeeld had. De inhoud van zulk soort boekjes onderscheidt zich in niets van de boekjes, die men de kleintjes ten geschenke geeft. Men kan hier ook gerust een keus uit doen. Mede bij Noordhof verscheen voor de „Lagere Scholen” eveneens voor het tweede tot en met het zesde leerjaar: „Voor allen wat”.

Het tweede leerjaar geeft vijf boekjes. Onder de medewerkers aan deze serie vinden we Hienke van Hichtum en Rinke Folmen; zulke krachten hebben zich aan de kleuterliteratuur gewijd. Bloemink (van Goor, Den Haag) noemt zijn methode: „Om te leeren lezen”. Hij schrijft vier boekjes en geeft vóór in elk boekje aan, welke nieuwe letters er in geleerd worden. Elke nieuwe letter is in kleur gedrukt, zoodat de letter zich ineens al goed indringt bij het kind. Het (vierde) boekje vermeldt: „In dit deeltje komen ten slotte nog aan de orde: dubbele medeklinkers vooraan; toonlooze e - nk en ng - sch op het eind, a, u, e, o en i in open lettergrepen, c en x”. Zoo’n mededeeling laat haar, die nooit methodiek bestudeerde, misschien even zien, wat aan dit alles nog vast zit. (Wordt vervolgd).

S. Lugten-Reys.

Wenken voor Tuinliefhebbers — J. A. Lörzing, N. V. De Deli Crt., Medan 1934.

Een handig boekje voor tuinliefhebbers in Indië, dat ons goede diensten kan bewijzen bij het

